

У РОСІЇ НЕМАЄ ШАНСІВ ВИГРАТИ ВІЙНУ ПРОТИ УКРАЇНИ

На сайті Главред відбувся чат із письменником, військовим експертом, директором Центру досліджень армії, конверсії і роззброєння Валентином Бадраком. Спілкуючись із читачами, він назвав три сценарії, за якими далі можуть розвиватися події на театрі бойових дій в Україні, та розповів, скільки ще триватиме війна, якими є слабкі місця Росії, які ракетні комплекси РФ більше не в змозі виробляти, а також чому загибель крейсера «Москва» стала страшиною ударом по психіці Путіна. Крім того, гість Главреда розповів, чому Володимир Путін підлягає фізичній ліквідації, коли закінчиться війна в Україні, а також що може врятувати Росію й не дати їй зникнути з мапи світу.

Подаємо стенограму чату з Валентином Бадраком.

Минуло вже два місяці війни в Україні. Що, за вашими оцінками, цей період змінив для Росії, що для України? Ваш короткий підсумок цих двох місяців?

Валентин Бадрак: Передусім за ці два місяці Україна довела всьому світу, що має надзвичайно потужну армію. Також Україна переконала світ у тому, що її необхідно якомога краще озброїти, бо саме так можна перемогти зло, яке сьогодні ототожнюється з режимом Путіна.

Потужність української армії стала шоком і для Росії. Москва вражена тим, що, як виявилось, існує українська національна ідея, українське суспільство і українська нація. Вона шокована також і рівнем підтримки, яку Захід надав Україні. Йдеться про підтримку і зброєю, і санкціями. Щодо останніх, то в Росії були переконані, що санкції не будуть справді масштабними і болочими.

Тектонічні зсуви, які за ці два місяці сталися в Україні, зміцнили її та створили широкі перспективи для її розвитку. Натомість усе те, що протягом двох місяців відбувалося в Росії і триває зараз, викрило деградацію цієї країни не тільки у сфері оборони, але й у сфері економіки, новітніх технологій, науки, техніки, а особливо політики. Власне, саме та політика, яка проводиться в Росії, і призвела до повної деградації російського суспільства. У підсумку ситуація склалася така, що Росія на межі розпаду.

Чому, на ваш погляд, провалився путінський бліцкриг, і «маленька победоносна війна» не вдалася? Окрім опору України та нашої армії... Тобто яких помилок припустилася сама Росія, що з її боку пішло не так?

Валентин Бадрак: Здійснюючи вторгнення в Україну, Росія не очікувала, що їй доведеться воювати. Адаже не секрет, що, вирушаючи в Україну, російські солдати замість сухпайків узяли парадну форму, аби в ній марширувати на параді перемоги в Києві. Більше того, російська армія захопила із собою навіть оркестр!

Росія зовсім не очікувала, що українська армія виявиться настільки сильною, і що їй доведеться воювати в Україні так довго.

Ще на самому початку вторгнення, у лютому, було зрозуміло, що, якщо Росія ув'язне в Україні хоча б на тиждень, це запустить незворотні процеси всередині самої РФ. А вона ув'язла тут на два місяці. Тож руйнівні процеси в Російській Федерації вже почалися, і вона невпинно рухається до розпаду.

У такому випадку у Росії з'явиться шанс оновитися, трансформуватися. Звісно, все це відбуватиметься на тлі повного виведення російських військ із території України, в тому числі з Криму і Донбасу. Бо в такому випадку може відбутися таке потрібне Росії послаблення західних санкцій, і у неї з'явиться можливість вижити.

В іншому випадку для Росії все складеться дуже сумно.

Чому російське керівництво взагалі ухвалило це фатальне для Росії рішення? Чому це вторгнення в принципі стало можливим? Адаже у Кремлі не могли не розуміти наслідків...

Валентин Бадрак: Упродовж останніх 22 років Путін не отримував жодних ударів ззовні, через що міцнішав. Разом із тим, у нього укріплювалася думка, що він може діяти безкарно. Через це його деструктивність розвинулася до рівня людоджерів світу, зокрема, Гітлера, Хусейна тощо.

Крім того, укріплення влади Путіна в Росії дозволило йому залякати всіх – і російське суспільство, і своє найближче оточення. Через це слуги Путіна почали надавати йому лише викривлену інформацію, а саме ту, яку він хотів почути.

Відтак, коли Путін ухвалював рішення про початок вторгнення в Україну, він спирався на хибне уявлення про українське суспільство та українську армію. Плюс він був переконаний, що йому нічого не буде, що б він не зробив. Ну, а оточення його підтримало, бо остерігалось репресій щодо себе.

Слід зауважити, що у всьому, що сталося, винен Захід. Тому що саме Захід виростив таку масштабну деструктивну постать, такого злого генія, як Путін. Так, наприклад, прем'єр-міністр Великобританії Борис Джонсон під час нещодавнього візиту в Київ визнав, що масштабне вторгнення Росії 24 лютого 2022 року стало можливим через мляву і неадекватну реакцію Заходу на початок війни в Україні в 2014 році та її продовження аж до 2022 року.

В чому на сьогоднішній день у цій війні полягають слабкі місця Росії, російського війська? Що є тягарем, який не дозволяє їй досягнути успіху у війні проти України?

Валентин Бадрак: У Росії зараз багато слабких місць.

По-перше, повна демотивація російської армії – ні солдати, ні офіцери з генералами не розуміють, навіщо вони на цій війні, за що вони воюють. Така демотивація створила чудовий ґрунт для удару з боку українських військ, що призвело до повної втрати морально-бойового духу збройних сил РФ до 25 березня. Відтоді збройні сили РФ стали незрозумілою субстанцією, з військової точки зору.

По-друге, неефективне військове управління в російській армії, що засвідчило вторгнення Росії в Україну. Що говорити, якщо до середини квітня у росіян взагалі не було єдиного керівника цієї військової кампанії – певні угруповання просто отримували від генштабу РФ якісь вказівки та, не розуміючи, що і для чого, намагалися виконати їх. Саме тому ми спостерігали, як росіян щонайменше 16 разів били під Чорнобаївкою.

Також величезною помилкою Росії став поділ війська на батальйонно-тактичні групи – виявилося, що просто неможливо управляти такою кількістю БТГ. І українські, і західні фахівці вважають, що головною тактичною одиницею має бути бригада, а не батальйонно-тактична група.

Плюс російське військо не мало такого величезного досвіду протистояння ворогу, як українська армія. Україна протягом останніх років постійно перебувала у стані війни, і ЗСУ постійно тренувалися та чекали ворога. Тож, коли росіяни зайшли в Україну розслаблено і пихато, не розуміючи небезпеки та не дотримуючись простих правил, описаних у підручниках для військових училищ (рух під час маршу, ведення розвідки тощо), це призвело до найбільш рішучого удару, який був завданий по них. В результаті навіть наявність сучасної техніки не допомогла зберегти росіянам морально-бойовий дух...

По-третє, технічні проблеми і технологічна деградація Росії. Ніхто в російському генеральному штабі, як і сам Путін, не очікував, що доведеться воювати з Україною, та ще й так довго. А тому не було створено ані оперативних людських резервів, ані резервів техніки.

Техніка ЗС РФ дуже швидко почала виходити з ладу або знищуватися. Наприклад, з майже 400 новітніх російських літаків українська армія знищила більше третини. З танками та бронетехнікою – приблизно така сама історія.

Технологічна деградація не дозволяє Росії діяти швидко та створювати щось нове. За період війни вийшов із ладу Уралвагонзавод, який виробляв танки, зупинився Ульяновський механічний завод, який виробляв зенітно-ракетні комплекси, 21 квітня згорів науково-дослідний інститут, який відповідав за точність ураження ракет.

Також Росія зараз не може виробляти ракетні комплекси «Кинджал», якими вона так пишалася. Не може вона виробляти й інші ракетні комплекси, зокрема, «Калібр» – уже відомо, що Росії не вистає комплексуючих.

Тобто до тривалої війни Росія не підготувалася, а в процесі вона це зробити не може, бо ніхто в РФ не очікував, що санкції будуть такими потужними і всеохоплюючими.

Також Росія не очікувала згуртування НАТО навколо України. А саме наша країна згуртувала блок і повернула йому бодай якусь потужність.

Варто наголосити, що Альянс досі не готовий воювати з Росією через побоювання низки держав, наприклад, Угорщини та Болгарії. Тож НАТО досі слабкий. Але саме агресивний спротив України Росії дозволив Альянсу посилитися, Великобританії – встановити лідерство в Європі, а США – відновити лідерство в світі.

Наскільки, по-вашому, адекватні ті цифри втрат серед особового складу і техніки російських військ, що подає українська сторона? Чи зазнавала Росія таких втрат в якихось ще війнах, і чому масштаб втрат не зупиняють її, не коригують її планів?

Валентин Бадрак: Судити про коректність цифр важко, але очевидно, що в будь-яких війнах кожна сторона власні втрати занижує, а втрати ворога завищує.

Наскільки завищені втрати росіян, сказати складно, але вони справді великі. Втім, із певними даними можна погодитися. Наприклад, кілька днів тому The Economist написав, що Росія за одну добу війни в Україні втратила стільки людей, скільки за всю війну в Сирії. Також відомо, що за перший тиждень війни в Україні Росія втратила майже стільки особового складу та техніки, скільки протягом десяти років війни в Афганістані.

Отже, втрати Росії у війні проти України справді дуже суттєві, але пропагандистська машина не дозволяє донести ці дані до російського суспільства, яке зачароване, немов бандерлоги, яких загипнотизував удав.

Плюс позначається і те, що вся російська армія – робітнично-селянська. Здебільшого її складають люди, які жили на межі бідності і мають дуже низький рівень інтелекту. Тому й вийшло так, що в Україну зайшли варвари, які поводяться, як тварини. В принципі, це був один із розрахунків вищого російського керівництва, але й це Росії не допомогло.

Тож втрати РФ великі, але поки що цей аспект мало впливає на російське суспільство.

Якщо спочатку постійно говорили про суттєву перевагу РФ над Україною у повітрі, то як змінилася ситуація зараз, після того, як наша країна багато чого корисного отримала від США та Британії? І чому Росія стала набагато скромніше використовувати авіацію?

Валентин Бадрак: Спочатку Росія намагалася демонструвати своє домінування у повітрі. Але навіть засоби ППО радянського виробництва, що були трохи модернізовані та відремонтовані, діяли проти повітряних загроз ворога. Інколи це було мистецтвом, адже збивати такими системами ППО балістичні ракети дуже важко – потрібні добре відточені навички особового складу. Але саме такі навички і вміння демонстрували українські захисники. В будь-якому разі, підготовка українських військовослужбовців була на дуже високому рівні, чого не очікували в Росії.

І ПЗРК «Стріла», і ПЗРК «Игла», в принципі, допомагали знешкоджувати повітряні загрози ворога. Це демонстрували певні вишколені підрозділи, які знищували гелікоптери, літаки, що летіли низько, та безпілотники.

Потім Україна почала отримувати більш потужні системи ППО, зокрема, з'явилися Stinger. Це покращило ситуацію, бо це більш автоматизовані системи.

Згодом Україна отримала ще більш потужні системи – британські Starstreak. Зараз на підході норвезькі ПЗРК Mistral із такою самою дальністю, що й Starstreak. До того ж, зараз британці передають Україні навіть рухому версію Starstreak, тобто самохідні системи.

Все це суттєво розширює можливості українського війська знешкоджувати загрози з повітря.

З початку квітня російські літаки почали літати не парами, а поодинці. Відтоді стало зрозуміло, що російські пілоти просто бояться сюди залітати, особливо, коли їм доводиться робити зниження висоти задля збільшення точності ураження цілі, адже саме під час зниження висоти вони самі стають вразливими цілями.

21 квітня було дуже показовим днем: на висоті приблизно 6-6,5 км були збиті нові російські літаки покоління IV++, йдеться про бомбардувальник Су-34 і багатоцільовий літак Су-35. Тобто навіть новітні й сучасні літаки українські військовослужбовці чудово збивають. Загалом, за один день, 21 квітня, Україна збила чотири російські літаки – це дуже потужний результат.

Ледь не кожен день приносить такі історії про досягнення ЗСУ, що, звісно, збиває з пантелику російських військових. Втрати Росії ростуть. Тож час зараз грає проти Росії, але на користь України.

Як на довго Росії вистачить її хвалених Іскандерів та Калібрів, аби обстрілювати ними Україну? Та чи здатна вона поповнювати запаси цих ракет, виробляти їх, перебуваючи під санкціями?

Валентин Бадрак: Проблеми з виробництвом «Калібрів» у Росії точно є. Хоча наприкінці березня запустили їх виробництво 24/7, тобто безперервне. Але це робити дуже і дуже проблематично.

Нещодавно у ЗМІ з'явилася інформація про гіперзвукові ракети «Кинджал» – зазначалося, що Росія витратила вже 50% запасів цих ракет. До того ж, не секрет, що вже певний час Росія має ракетний дефіцит.

З приводу «Іскандерів» лунали заяви Шойгу, який ще у 2019 році рекламував їх модернізацію та початок модульного комплектування ракетами «Іскандерів», де б могли використовуватися різні ракети, зокрема, йшлося про балістичну ракету Р-500. Як стверджували російські розробники, ракета Р-500 була уніфікована та створена на основі «Калібру». Ця ракета мала велику відстань ураження – майже 800 км, а також мала авіаційне базування. Але фахівці стверджують, що ця ракета була не нова, а створена на базі більш ранніх ракет. Зокрема, у вірмено-азербайджанській війні майже всі пуски «Іскандерів» були з нульовим результатом. В Україні також зафіксовано, що було багато невдалих пусків «Іскандерів».

Та й взагалі, точність усіх російських ракет, не тільки «Іскандерів», досить низька – менше 50%. Це дуже низький показник. Високоточні ракети зазвичай мають коефіцієнт точності 0,9-0,95, а тут – менше ніж 0,5. Це свідчить про технологічну деградацію і, як сказав один російський експерт, «технічний авантюризм». Росія постійно йшла на «технічний авантюризм», через це закладала в розробку недоліки, які доведеться довго виправляти.

Тож «Іскандери» не підтвердили своєї потужності, і їх використання під час війни проти України провалило міф про страшний і потужний комплекс. По суті, існує тільки логотип «Іскандеру», який не наповнюється реальним змістом високоточних уражень.

Щодо того, скільки залишилося цих ракет, а вони ж різні, то я вважаю, що у Росії ще залишилися ранні ракети, так звані, «Іскандер-Е». Але, схоже, вона їх приберігає на екстрений випадок. І той факт, що Росія використовує такі комплекси як «Точка-У» ще радянського виробництва, свідчить про потужний ракетний дефіцит.

Виходить, у Росії даремно закликали: «Не смешите наши «Искандеры», бо насправді на практиці вона своїми «Искандерами» насмішила світ?

Валентин Бадрак: Саме так. Нещодавно вийшов блискучий матеріал «Іскандерам уже не смішно» про те, як Росія залишається без сучасних ракет. Загалом, ще наприкінці лютого американські експерти зазначали, що перші дні війни в Україні засвідчили недолугість російських ракет, тому що дуже низька точність ураження ними дозволила українським військам швидко опанувати ситуацію і здійснювати потужну протидію військам РФ.

Перші три дні війни певною мірою були визначальними. Оскільки Росія давно готувалася до такого наступу, вона могла б добре відпрацювати наведення на цілі, але, навіть маючи час на підготовку, вона не продемонструвала адекватної точності. Окремі точкові удари Росії вдавалися, але потрібно було використовувати набагато більше ракет. Так, наприклад, під час ураження Яворівського центру підготовки миротворців було використано близько 30 ракет, але лише п'ята частина з них влучила в ціль.

Наскільки великою втратою для РФ та її флоту є знищення крейсера «Москва», чим саме він був цінним для Росії, що так довго наважувалися визнати те, що крейсер затонув?

Валентин Бадрак: Крейсер «Москва» був дуже потужним символом – символом сили і міцності Росії. Символічною є і назва – у нас її чудово обіграли: «Москва палає», «Москва затонула» тощо. Загибель крейсера стала величезним ударом по психіці Путіна.

Найбільшим ударом у цій історії для російського керівництва було те, що крейсер був уражений не західними ракетами, а українськими ракетами «Нептун». Це засвідчило той факт, що українська ракетна школа жива, що вона продукує новітні рішення, і ці рішення є вдалими.

Водночас Воєнно-морські сили України продемон-

стрували височенний рівень підготовки, коли змогли влучити цими ракетами в крейсер та потопити його.

Щодо суто військового значення, то крейсер «Москва» був флагманом, головним кораблем флоту РФ. Коли в бою знищується командир, це стає колосальним ударом по морально-бойовому духу – саме тому ВСУ завжди полювали саме на командирів. Знищення крейсера «Москва» вплинуло саме так на військовослужбовців ВМС РФ.

До того ж, крейсер «Москва» мав ракетні комплекси С-300 і повинен був прикривати все угруповання військових кораблів. Після того, як «Москву» підбили, і вона затонула, кораблі Чорноморського флоту РФ перемістилися аж на 200 км, тобто втекли. Тож тепер уже не йдеться про блокаду чи домінування на морі з боку РФ.

Це був дуже потужний крок ЗСУ, який не міг не вплинути на вище військово-політичне керівництво Росії.

У ЗМІ малопоміченою пройшла інформація про те, що на затонулому крейсері «Москва» була ядерна зброя. З вашої точки зору, чи може це відповідати дійсності, і якщо так, то що це змінює?

Валентин Бадрак: Теоретично це можливо, хоча сумнівно. Якщо взяти до уваги відому російську зневагу до безпеки і пофігізм, то можна припустити, що ядерна зброя на крейсері була. Ніхто ж не передбачав, що Україна може атакувати «Москву»... Втім, за умов дотримання принципів конвенціональної війни Росія не мала розміщувати на крейсері ядерну зброю.

Тому – 50/50. Ознакою того, що це може бути правдою, є зусилля росіян, спрямовані на те, щоб підняти цей крейсер із морського дна.

Ваше бачення перспектив того, як відбуватиметься і чим закінчиться битва за Донбас. Її часто називають вирішальною, бо, мовляв, саме вона визначить подальший хід війни – чи дійсно це так?

Валентин Бадрак: Битву за Донбас називають вирішальною тому, що ресурси Росії вже на межі. Вести війну високої інтенсивності Росія може ще кілька тижнів, не більше. Але це не означає, що війна закінчиться.

Є один нюанс. Путін – прихильник символізму, а тому хоче зберегти обличчя у цій програній війні. Для цього він готує певні заходи, аби продемонструвати їх і світу, і власному суспільству. Адже після поразки в Україні його позиції настільки похитнуться, що йтиметься вже навіть не про усунення його від влади, а про фізичну ліквідацію.

У зв'язку з цим може відбутися перехід до іншої фази війни. Для України найбільш негативний аспект тут може полягати в тому, що Путін перейде до «окопування» та утримання захоплених позицій. Тоді Україні для того, щоб виколупати ворога, буде потрібна дуже потужна зброя. На Заході це добре розуміють, тому зараз триває підготовка українських артилеристів – адже США надають потужну артилерійську зброю, а також потужні безпілотні комплекси.

Водночас Борис Джонсон, перебуваючи в Індії, сказав, що відбувається підготовка українських розрахунків до використання нових броньованих ракетних установок Stormer, де використовуються ракети Starstreak, якими можна збивати ворожі літаки та вертольоти. Starstreak уже в Україні діють, і вони знищили чимало російської техніки.

Тож триває підготовка, і вже найближчим часом в Україні з'явиться дуже потужна артилерія західного виробництва. Це суттєво розширить можливості і розблокування Маріуполя, і вибивання російських військ, тобто українськомою військом можна буде активніше йти в контрнаступ.

Отже, за умов появи нових озброєнь з'являється передумова для українського наступу. І з'являється все більше підстав вважати, що Україні вдасться перемогти у битві за Донбас.

Велика Українська народна війна

Понад тисячу років тому київський князь Святослав заклад основі нашої вітчизняної військової доктрини, яка своїми моральними засадами залишилась головним заповітом для нащадків русичів: «Поляжемо, але не осоромимо землі руської, бо мертві не мають сорому».

Ці слова передавалися до всіх наступних поколінь української нації, тож у найважчі часи вона знаходила в собі мужність встояти. І лише тоді, коли політична еліта не здатна була об'єднатися, ми втрачали власну державність, як це трапилося в першій половині XII століття, коли Русь погубила себе міжусобицями. Вона відновилася у формі Галицько-Волинського князівства, яке в часи свого розквіту об'єднувало всі українські землі, включно з Київщиною, і яке було визнане спадкоємцем Великої Русі з центром у Києві. А коли ця державність упала, то наша нація докладала всіх зусиль до того, аби відновити собі право господаря на власній землі. Цей звидг творився століттями – засновується навіть новий соціальний стан нашого суспільства, який і візьме на себе політичний провід над ним самим: козацька зброя на сила і справді відродила українську державність у середині XVII століття, коли гетьман Богдан Хмельницький поклав під свою булаву усіх тих, хто готовий був і життя своє покласти за неї. І та повільно революційної енергії нашого народу знесла іноземне поневолення і повернула йому право власного самоврядування. Воно відродилося, бо в козацьких полках поруч з досвідченими запорожцями билася селяни і шляхтичі, ремісники і священники – тоді все, що живе, за словами Самовидця, піднялося в козацтво. Про Україну знову, як і в часи Русі, заговорили в Європі. Гетьманщина поступово

Володимир Сербійчук, завідувач кафедри історії світового українства Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор історичних наук, професор, спеціаліст для «Козацької слави»

повертала собі спадщину київських князів в етнічних межах, що ламало концепцію царського самодержавства про Москву як Третій Рим. Щоб не допустити повноцінного відродження української державності там використали православ'я як головний інструмент збаламучення козацького мас про перехід під омофор московського царя як єдиновірного, мовляв, тільки він спроможний узяти під свій захист українство. Повірили, волали в Переяславі «під царя східного, православного». Та вже через два роки після цинічного обману про обіцні «нові привілеї й вольності» Богдан Хмельницький змушений буде кричати на козацькій раді: «Треба відступити від православного царя, підемо хоч під бусурманського!». Не встиг великий гетьман здійснити цей стратегічний задум, а перекуплена Московською частиною старшини й православного духовенства перешкодила в цьому Іванові Виговському й Петрові Дорошенку. Не вдалося добути вольностей для України й Іванові Мазепі, бо ж «самі себе звозвали». Та мазепинство протягом двох століть формувало українських самостійників, яких не зупинили ні валуєвські циркуляри, ні ємські укази, бо Тарас Шевченко закликав усіх: «Борітеся – поборете! Вам Бог помагає». Тож з початком XX століття загризло на всіх наших теренах – від Сяну до Дону: «В

ріднім краї панувати не дамо нікому!». З 1917 року цей клич українське воєцтво доручило втілювати в життя Симонові Петлюрі. Та не всі стали під національні синьожовті прапори – у багатьох сліна потекла на обіцяну російськими більшовиками земаю, відтак подалися з антимосковського фронту ділити її, кинувши напризволяще студентів під Крутами. Після відновлення УНР наприкінці 1918 року була можливість утвердити її, але отаманія перешкодила цьому: кожний хотів мати свою республіку, а не єдину соборну. А як не розгорнулося всенародної боротьби за незалежну Україну, то й Захід умив руки, коли вона стікала кров'ю в боротьбі проти білої й червоної Москви. Вона жорстоко помстилася українцям як петлюрівцям у 1932-1933 роках не тільки на Наддніпрянщині, а й на Кубані, Нижньому Подонні, Слобожанщині, Поволжі, коли 10 з половиною мільйонів були знищені страшним Голодомором-геноцидом. А на західноукраїнських теренах тимчасом зароджувався новий звидг, який візьме на себе роль політичного проводу українства з початком Другої світової, проголосуючи 30 червня 1941 року у Львові відновлення Української держави. Однак в умовах гітлерівської окупації він не знайшов підтримки широкіх мас, а в повенні роки його остаточно придушила Москва. Так, націоналістичний рух тоді не став всенародним, і це зрозумів один з його головних ідеологів Степан Бандера. Відтак саме він бачив успіх української національної революції за участі в ній комуністів. І це сталося 24 серпня 1991 року, коли Верховна Рада УРСР проголосила Акт про державну незалежність України. І ті кожні 9 з 10 громадян України, які 1 грудня 1991 року підтримали цей доленосний документ, тоді по суті поклялися перед своїми предками й нащадками боротися за волю рідного народу і сьогодні піднялися на всенародну війну проти лютого ворога, якого боїться весь світ. Чому? Бо в їхні душі – вояків, хліборобів, робітників, інтелігентів, народних депутатів – вселився дух старих мазепинців, петлюрівців і бандерівців, що всьому світові довели про свою вірність історичним традиціям боротьби за одвічні мрії про волю своїх пращів. Справді пророче сказав Іван Франко: «Се ж остання війна. Се до бою чоловіцтво зі звірством стає». І ця війна буде переможною, бо це – Велика Українська народна війна!

У душі вояків, хліборобів, робітників, інтелігентів, народних депутатів вселився дух старих мазепинців, петлюрівців і бандерівців, що всьому світові довели про свою вірність історичним традиціям боротьби за одвічні мрії про волю своїх пращів. Справді пророче сказав Іван Франко: «Се ж остання війна. Се до бою чоловіцтво зі звірством стає». І ця війна буде переможною, бо це – Велика Українська народна війна!

Позбавили ворога «очей»!

Борець ТРО Дмитро

Таке гарне діло здійснили воїни підрозділу Запорізької бригади територіальної оборони. Вогнем зі штатної стрілецької зброї Герман та Дмитро збили рашистський квадрокоптер. Та на цьому не зупинилися.

Маючи досвід роботи з подібними апаратами, Дмитро розшифрував дані, що містилися в пам'яті квадрика. Це дало змогу дізнатися місце та час запуску «пташки». Після цього, апарат відремонтували, і він тепер буде виконувати бойові завдання з дезорієнтування ворожих розвідників.

Андрій Бистрик

Коптер «Мавік-2» «розповів» українським воїнам про місце дислокації кошичних господарів – російських заборів – та іншу цікаву інформацію

Куля від автомата Калашникова поцілила ворожому коптеру в задню частину корпусу та презвеа до його падіння
Фото Запорізької бригади ТРО

Вибивання російських військ із території України залежить від багатьох аспектів: від потужності нашого удару під час битви за Донбас; наскільки добре Україну забезпечать якісним і потужним «важким» озброєнням, яке дозволить на великих відстанях вражати ворога і вибивати його з української території; наскільки верхівка в Росії буде здатна впливати на Путіна і переконувати його перейти до перемовин та вже під час перемовин визначити подальший хід війни, а точніше умови виведення російських військ.

Путін наказав скасувати штурм промзони в Маріуполі, але наказав заблокувати її так, щоб і муха не пролетіла. Що змінює це рішення, що чекає на захисників Маріуполя, зокрема, тих, що залишаються на Азовсталі?

Валентин Бадрак: Варто згадати заяву Зеленського про те, що ми будемо деблокувати Маріуполь військовим шляхом. Це свідчить про те, що значну кількість озброєння Україна вже отримала від західних партнерів, і, відповідно, готова до активних дій.

Облога є справді великим випробуванням і для військовослужбовців, і для цивільних осіб – у Маріуполі всі діють за межею людських можливостей. Всі, хто знаходяться там, – справжні герої. Приклад Маріуполя точно буде вписаний в історію як приклад української стійкості. Але це вже буде потім. А сьогодні потрібно рятувати всіх, хто перебуває у місті, рятувати Маріуполь, а також схід і південь України.

Тож зараз виклик для України – здійснити деблокаду Маріуполя. Фізично і за морально-бойовим духом українське військо до цього готове.

Головні два чинники, чому цього не було зроблено досі, – це:

очікування західної зброї, яка вже частково отримана, частково – на підході;

неможливість ризикувати відведенням (або передислокацією) українських підрозділів із тих напрямків, де зараз відбувається атака військ Російської Федерації. Тому що перекидання військ із таких ділянок фронту небезпечно тим, що сили ООС можуть потрапити в оточення росіян.

Якщо Зеленський уже заговорив про можливість військової деблокади міста, це свідчить про успіх українських військ, зокрема, під Ізюмом, та й взагалі на полях баталій у Донецькій, Луганській та Харківській областях. Тому, схоже, з'явилися можливості для використання додаткових сил і проведення деблокади.

Наскільки ймовірні повторні спроби РФ взяти Київ? Коли і від чого це залежатиме? Чому місцева влада досі відмовляє повертатися до Києва, при цьому розповідаючи, що столиця поступово повертається до нормального життя?

Валентин Бадрак: Повторний штурм Києва можливий, але тільки в разі успіху Росії в битві за Донбас. На даний момент ситуація виглядає так, що такого успіху РФ навряд чи варто чекати. Напевно, саме тому генерал Залужний сказав, що для Києва вже немає загрози, і він не буде захоплений. По суті, ці слова означають, що битва за Донбас уже виграна українськими військами.

Проте за дужками лишається питання Маріуполя – це окремі епізод битви за Донбас. В принципі, ще до початку широкомасштабної війни було зрозуміло, що Маріуполь буде ключовим елементом, головним вузлом цієї війни. Так воно і виходить.

Що стосується причин, чому місцева влада відмовляє людей повертатися до Києва, то вони очевидні: місто й досі лишається мішенню для російських ракет, тому краще поки що уникати скупчення людей у столиці. Росія любить ни-

щити саме цивільне населення, житлові масиви, і, якщо Київ буде швидко повертатися до звичайного життя, ворог може використати ситуацію, завдати ракетного удару і знищити велику кількість цивільного населення. Така вже політика геноциду, яку обрав путінський режим.

Якими вам бачаться варіанти розвитку подальших подій на театрі бойових дій в Україні, чим може закінчитися ця війна, які тут найбільш імовірні сценарії?

Валентин Бадрак: Розвиток подальших подій у цій війні залежить від кількох чинників: наскільки суттєвим буде ураження російських військ під час битви за Донбас, наскільки якісну і потужну зброю Україні надасть Захід, а також наскільки можливою буде силова деблокада Маріуполя.

На сьогодні залишається три сценарії.

Перший. Якщо Україна і світ дозволять Путіну зберегти обличчя у цій війні, він залишить частину військ на території України (причому я маю на увазі не тільки Крим та раніше окуповані території Донбасу, а ще й, наприклад, сухопутний коридор до Криму) і буде переходити до перемир'я.

Другий. Путін дасть команду російським військам окопатися на тих позиціях, які вони займають зараз, та перейти до затяжної війни. І тоді українським військам доведеться буквально видовбувати росіян із півдня та сходу України силовим шляхом. Але при цьому час гратиме на користь України.

Третій (не основний, але також можливий). Путіна знищать у Росії, і його наступник буде проводити іншу політику. Не варто сподіватися на кардинально іншу політику щодо України, тому що, якщо наступником буде хтось із оточення Путіна, він також буде проводити антиукраїнську політику. Але при цьому у нас з'явиться можливість швидше закінчити війну шляхом переговорів і добитися виведення російських військ хоча б на ті позиції, які вони займали ще 23 лютого, а, можливо, навіть із Криму та ОРДЛО.

Все залежатиме від того, яким чином будуть розвиватися події до 9 травня.

Втім, саме перші два сценарії зараз виглядають найбільш імовірними, тому що поки що немає ознак того, що Путіна можуть розірвати прямо зараз. Скоріше за все, це станеться трошки пізніше, коли під дією санкцій Росія почне тріщати по швах.

Коли, за вашим прогнозом, може закінчитися війна в Україні? Чи справді, як казав Столтенберг, війна триватиме 2-3 роки, чи є підстави для більш оптимістичних прогнозів і термінів?

Валентин Бадрак: Війна може закінчитися після 9 травня – за умови фізичного знищення Путіна та ліквідації його режиму.

Війна може закінчитися приблизно до кінця 2022 року – за умови знов-таки знищення режиму Путіна.

Війна може тривати ще кілька років. Навіть не два-три, а п'ять-вісім років. Так довго війна триватиме в тому разі, якщо світ буде не зовсім впевнений, що режим Путіна треба дотиснути або знищити.

Показовим було висловлювання російського мільярда Олега Тінькова: він дуже образливо говорив про російську армію, російських генералів, наприклад, що генерали з похмілья зрозуміли, що мають гівноармію, а потім додав, що Захід має дати Путіну можливість зберегти обличчя.

На мою думку, пробачити Путіну скоєні в Україні злочини – це абсолютно безглузда та небезпечна позиція: вона лише дозволить йому відпочити, накопичити сили, а потім знову взятися за знищення України. Тому що, доки буде живий Путін, доти й зберігатиметься ідея знищення України.

Я за те, щоб Путіна ліквідувати. Я за те, щоб режим Путіна анулювати. Більше того, я за те, щоб провести денук-

леаризацію Росії, тобто позбавити її ядерної зброї та можливості колись погрожувати світу ядерною бомбою.

Якби світ був згуртований, і була створена антипутінська коаліція, а Путін був визнаний міжнародним злочинцем, позбавити Росію ядерної зброї можна було б швидко. Саме до таких дій схильна Британія, тому Борис Джонсон активно працює, зокрема, з Індією, аби переконати її не проводити пропутінську політику. Із Китаєм складніше, але він зайняв позицію спостерігача і вирішив не допомагати Росії.

Тобто сьогодні можливі і позитивні, і дуже негативні для України сценарії. Втім, як на мене, найгірше Україна переживає і має пережити до 9 травня, а далі все буде більш позитивно.

Найбільш імовірно, що війна в Україні триватиме до кінця цього року. Але це залежить від позиції багатьох країн.

Плюс цей прогноз розрахований на те, що Росія не використає ядерну зброю. Європа дуже цього боїться, тому що, на думку багатьох експертів, Путіну буде нецікаво завдати ядерного удару по території України – набагато цікавішим для нього буде уразити територію країни-члена НАТО. Зрештою, питання в тому, чи дозволять слуги Путіна йому зробити такий крок, бо сам він до цього готовий. Путін піде на це тоді, коли побачить, що за будь-якого варіанту розвитку подій на нього чекає ліквідація, тобто смерть як злочинця. Усвідомлення цього може потягнути за собою бажання використати останній аргумент – ядерну зброю. І тоді все випиратиметься у те, яке оточення на той момент буде навколо Путіна. Хочеться вірити, що цього не станеться, і що поруч із Путіним знайдеться хоча б одна людина з інстинктом самозбереження, і тоді ядерного удару завдано не буде.

Можна сказати впевнено єдине: сьогодні і до 9 травня Путін точно не застосує ядерну зброю, а далі буде видно.

Валентин Бадрак / Главред

Микола: Об'єктивно – чи є шанс у Росії виграти цю війну? Чи все вже визначено, і лише питання часу, коли станеться остаточний розгром РФ?

Валентин Бадрак: Ні, у Росії вже немає шансів виграти війну в Україні. Під час першого тижня війни в Україні такий шанс ще був, але Росія продемонструвала свою недолугість і позбавила себе цього шансу. В принципі, від початку було зрозуміло: якщо Україна витримає перший удар, і Росія ув'язне у війні хоча б на тиждень, це буде ознакою того, що РФ не виграє цю війну.

Ще 27 лютого у заяві Центру я написав, що Путін війну за Україну програв, це було зрозуміло вже на той момент.

Але програші бувають різні, вони можуть тривати роками, якщо світ буде нерішучим. Та, оскільки з кожним днем світ проявляє все більшу і більшу рішучість, Путін програв остаточно і безповоротно. І наша задача в тому, щоб зберегти максимальну кількість життів українців. Бо досі, допоки зволівав Захід, гинули наші громадяни. Адже Україна приймає на себе головний удар Росії.

Ніщше казав, що все, що нас не вбиває, робить нас сильнішими. «Завдяки» Путіну ми маємо національну ідею, ми згуртувалися задля боротьби проти Росії, Україна чітко продемонструвала, що існує українська нація. Більше того, українська армія сьогодні оснащена натівською зброєю за стандартами НАТО і є однією з найкращих армій Європи.

Якщо оцінювати ситуацію без істеричного оптимізму і пропагандистського угару, об'єктивно, то наскільки імовірно, що Україна поверне контроль над ОРДЛО та Кримом?

Валентин Бадрак: Скоріше за все, це робитиметься дипломатичним шляхом і протягом багатьох років. Альтернатива – близька смерть Путіна і швидкий перехід Росії до іншої політики. Але цей швидкий варіант малоімо-

вірний. Військами навряд чи Україна піде на окупований Крим чи Донбас.

Скажіть, чи можемо ми вважати, що по суті утворився воєнний союз України і НАТО, зважаючи на ту безпрецедентну кількість військової техніки, яку зараз нам надають? Джавеліни, гаубиці калібру 155 мм, протибатарейні радары АНТРQ – чи є ще десь, крім США, така кількість техніки цих найменувань?

Валентин Бадрак: Ні, воєнний союз України і НАТО не утворився і не буде утворений. НАТО сьогодні є дуже слабким блоком. І лише завдяки Україні Альянс почав відновлювати свою потужність.

Проте є перспектива утворення дуже потужного і активного союзу України, Польщі, Британії і країн Балтії.

А от подальша можливість зближення України з НАТО має бути прописана у договорі про гарантії безпеки нашої країни, який зараз розробляється. Втім, уже зараз можна сказати, що форма нашої взаємодії з Альянсом буде такою, що не буде фізичного захисту України військами НАТО, тобто війська Альянсу ніколи не будуть воювати за нашу державу.

Хоча є інший, не менш вагомий механізм, який полягає у проведенні дуже жорсткої санкційної політики низкою держав і за рахунок цього придушення будь-якого агресора. Це можливо, але це не військовий спосіб.

У мене до вас питання про більш віддалену перспективу. Вже зараз для більшості частин світу стало очевидним, наскільки сильна і вишколена українська армія. І, напевно, для багатьох на Заході, в Європі стала сюрпризом ця сила і здатність зупинити армію РФ, яка набагато більша за українську). Неважко здогадатися, що далеко не всім, навіть у Європі, сподобається те, що Україна набула якоїсь ваги, що з нею потрібно рахуватися, і що вона тепер може сказати «ні» (приклад із відмовою Зеленського приймати в Києві німецького президента дуже показовий). А оскільки це комусь не сподобається, то як з України після війни окремі європейські країни намагатимуться збити гонор та повернути її на ті самі позиції «футбольного м'яча», який штурхають так, як потрібно великим гравцям, як це було до 24 лютого?

Валентин Бадрак: Це дуже слушне питання. Але я сподіваюся, що жодного відкочування України назад не буде, бо надто багато крові вже пролито. І саме на цій крові та на цих негативних для України подіях наша країна зростає. І жодного падіння і припинення цього зростання не буде.

Більше того, навпаки, існує багато можливостей для розвитку України. Вона має величезні запаси цирконію, титану тощо, і за допомогою партнерів, наприклад, США, вона може стати лідером із виробництва титану. А це відкриває перспективи для літакобудування.

Тобто у нас широкі можливості для зростання за рахунок новітніх технологій, військово-технічного і економічного співробітництва. Обираючи такий шлях, Україна має орієнтуватися на потужних сильних партнерів, передусім Великобританію і США, разом із тим, особливо не звертати уваги на тих, хто в найскладніші часи не проявився як наш друг, починаючи з Угорщини та завершуючи Молдовою та Грузією.

Данилов заявив, що Кримський міст буде зруйнований, тільки-но у ЗСУ з'явиться така можливість. Як Росія відреагує, якщо Україна здійснить таку спробу? І чим для нас буде корисним знищення Кримського моста – фактичне і символічне значення?

Валентин Бадрак: Поки що це хайп, тож предметно про це говорити зарано. За певних умов такий сценарій можливий. Для цього потрібен або терміновий розвиток диві-

зіонів «Нептунів» (близько трьох дивізіонів – таку кількість можна виробити за рік), або потужна кількість ракет від західних партнерів. Але поки що не помітно, щоб наші партнери були готові надавати нам такі ракети, як, наприклад, NSM (Naval Strike Missile) або Harpoon.

Тож знищення Кримського моста буде можливим лише тоді, коли у нас будуть або вище названі ракети, аби три дивізіони «Нептунів».

Ліана: Наскільки ймовірно, що війна перекинеться на територію Росії? І чи потрібно це Україні?

Валентин Бадрак: Дуже мало ймовірно, що війна перекинеться на територію Росії. Та й Україні це точно не потрібно.

Це мало ймовірно тому, що Україна не була підготовлена до війни такого рівня. На жаль, протягом восьми років війни Росії проти України не відбувалося активне переозброєння, повною мірою не використовувалися технології. З цього приводу ще до війни було багато критики на адресу влади, зокрема, команди Порошенка, бо питання розвитку оборонних технологій та переозброєння армії було пущене на самоплив. Але, слід віддати належне Зеленському, який після початку повномасштабного вторгнення показав себе як потужний головнокомандувач, взяв усе в свої руки та вирівняв ситуацію. Втім, не можна за два місяці надолужити те, що було втрачено за вісім років.

Тому питання про ведення війни на території Росії поки що за дужками.

МЗС Японії вперше за 19 років назвала Південні Курили «незаконно окупованими Росією». А взагалі, побачивши істинну міць (а точніше німеч) російської армії, як цим можуть скористатися сусіди Росії, які мають до неї територіальні претензії? Чи може в принципі в результаті війни в Україні Росія розвалитися на частини?

Валентин Бадрак: Так, Росія може розвалитися, якщо світ буде наполегливим. А послаблення Росії будуть використовувати всі: і її партнери (на кшталт Китаю), і стримані країни (на кшталт Японії).

Чи закінчиться війна в Україні, якщо Путіна усунуть – фізично або просто позбавлять влади? Іншими словами, Україну хоче знищити лише він, чи там уся Росія з'їхала з глузду?

Валентин Бадрак: З'їхала з глузду вся Росія, це очевидно. Але після фізичного знищення Путіна з'являться нові можливості, за наявності яких російське суспільство швидко прокинеться, в тому числі прокинуться й сили, які прагнуть для Росії іншого майбутнього, не такого, як для неї закладає Путін. Зокрема, які прагнуть не дати Росії зникнути з мапи світу, що зараз цілком можливо, а вистояти і піти новим шляхом розвитку. Тому за умови знищення Путіна такі процеси можливі, але вони не обов'язково відбудуться.

Частина ваших книжок є свого роду дослідженнями різних відомих особистостей, вивченням їх портретів, психології, що певною мірою дає змогу зрозуміти, чому людина діяла так, як діяла. Ви, як дослідник особистостей, можете поділитися власними міркуваннями щодо такої персони як Путін – чому він діє так, як діє, чому він вважає, що має право із завзятістю маніяка знищувати людей, народи, стирати з лиця землі міста по всій земній кулі та погрожувати світу ядерною зброєю? Якою ідеєю він одержимий, що ця ціль виправдовує засоби? А головне – як може закінчити така особа?

Валентин Бадрак: Путін закінчить так, як і всі деструктивні особистості, на кшталт Сталіна. Путін діє так, як діє, тому, що він формувався, як і всі деструктивні особистості. Крок за кроком – якщо не покараний хоча б за один злочин, за ним неминуче здійснюється ще один. З чого

починали Іван Грозний та Калігула? З вбивства тварин, знущання над людьми, гвалтувань. Але за ці злочини вони не були покарані, і тому ставали все більшими і більшими монстрами. І їхньою ціллю ставали масові знущання та розбої. А кульмінаційна точка – розв'язування війн і знищення мас людей із єдиною ціллю – увійти в історію, проявити себе.

Це все випливає з того, що людина була неприйнята, недолюблена, відштовхнута. У Путіна це дуже добре демонструє його малюнок кішки, вид ззаду, який він намалював дітям у 2013 році. Ця кішка – це сам Путін, відвернутий від усього світу.

Він не може мислити конструктивно. Конструктивна особистість переробляє і зміцнює себе, а деструктивна – намагається змінити оточення, навколишній світ, бо звинувачує в усіх бідах їх, а не себе, намагається помститися всьому світові і чинить злочини. Чим більше безкарності, тим більше масштаби злочинів.

Путін хотів наблизитися до Гітлера. Але в історію він увійде міжнародним злочинцем, недолудиною та прикладом того, що в XXI столітті деструктивність, за яку не карають, може набути величезних масштабів.

Мета Путіна проста – увійти в історію, як людина, яка щось зробила і щось може. Зокрема, він прагнув запам'ятися «собирателем земель». Але це дурниця, міф, бо у XXI столітті не може бути «собирателів земель», тому що зараз інші принципи співіснування світу, інші цінності та інші можливості самореалізації особистості. Він обрав середньовічну реалізацію.

Вся суть Путіна – у фото, зробленому, коли йому було 44 роки, на якому він стоїть позаду мера Собчака із чомоданом, який носив замість нього, а на обличчі – величезне розчарування. Розчарування в житті. Розчарування тим, що він є ніким. За маскою цього розчарування є жага до помсти за всі свої нереалізовані роки.

Чим пояснюється жорстокість, з якою діють росіяни по відношенню до українців? Навіщо так тупо і масово знищується цивільне населення, для чого до пилу руйнуються українські міста – яка мета таких дій? Навіщо була різанина в Бучі...

Валентин Бадрак: Тут – із російськими фашистами – та сама історія, що і з гітлерівськими нацистами. Як ми говорили вище, російська армія переважно є робоче-селянською, тобто складається з людей із «низів», які мають низький рівень інтелекту. Це обумовлює майбутнє цих людей. Зокрема, ці люди у нормальному житті не мають жодного шансу на іншу самореалізацію, окрім як отримання анонімної влади, знущання, гвалтування, вбивства, злочини. Вони тільки так можуть проявити себе.

А що зробив Путін війною проти України? Він відкрив шлюзи для таких людей. По суті, він дозволив їм робити все, що вони захочуть: грабувати, вбивати, гвалтувати. Що вони і роблять в Україні.

Тож тут усе є логічним – починаючи від вибору Путіним людей для свого війська та закінчуючи його стратегією. У такий спосіб він сам насолоджувався. Як КДБіст він любить усе робити чужими руками. Російське військо – це армія його агентів, яких він мотивував робити те, що йому подобається, але їхніми руками.

Глибинна мотивація Путіна – деструктивна, він прагне знищувати все. І, якби йому вдалося знищити Україну, після цього були б інші країни: країни Балтії, Молдова, країни Центральної та Східної Європи. Але, схоже, що сил Росії не вистачить навіть на Україну, не кажучи вже про інші країни.

27 квітня 2022 року